

Bácsmegeyei Függetlenség

AZ ALFÖLDI, A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mayer Nándor.

Lapszerkesztő:

Dr. Briedman Andor.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza. Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Hóhérmunka.

(-b-) Megtörtént, ami előrelátható volt. A császár csatlósai, a bécsi poroszok gyalázatos módon törtek rá a választók meggyőződésére, szabadságára. Rátapostak vérrel és könnyel áztatott legszentebb alkotmányunkra, felrugták a törvényt, ártatlan polgárvér gőzétől megittasodva hatalmi mámorukban a leggyalázatosabb törvényszegésre vete-medtek.

Hiszen sejtettük mi azt, hogy tegnap keresztrefeszítik az igazságot, tudtuk, hogy örült vakmerőségükben mindent-mindent tönkretesznek, de hogy Magyarországon ilyen rémregénybe és Azsiába illő dolgok történhessenek, azt még ebben a sötét korban sem mertük volna elgondolni.

Emberi elme nem tudja elgondolni azt a bűnt, piszkot és elvetemültséget. Toll nem tudja leírni azt az erőszakot, mellyel törvényes jogainkat elfojtották.

Akik jelen voltak ennél a szavazásnak csúfolt siralmas komédiánál és hóhérmunkánál, azok vére lázadott, undorodva fordult el a már amúgy is utált és szívből gyűlölt árulóktól, akik túl tették magukat a magyar alkotmányon, törvényes rendelkezésen, eskün, politikai sőt egyéni becsületen és tisztességen.

Valósággal megindító jelenetek játszódtak le ennél a komizságnál, amelyek bár fájdalmasak voltak, mégis az őszinte megnyilatkozás erejénél fogva vigasztalólag hatottak ebben a komizságban.

A legtalálhatóbb jellemzését éppen maguk a jogfosztott választópolgárok adták meg a tegnapi komédiának. Az egyik ki is fakadt a szavazatszedő küldöttség előtt, hogy 25 éve fizet véres verejtéke után adót, huszonöt éve szavaz, de ilyet ő még meg nem ért.

És való ez! Szomorú valóság! Mert a legutóbbi huszonöt év választási küzdelmeinek minden aljassága, szennye és förtelme egyesült ebben az egy választási küzdelemben.

Választás volt tegnap városunkban! De nem a polgárok választottak. Választott a munkapárt. Választott az osztrák császár bérenchada. Választott a mi vérünkkel való katonaság és választott a csendőrszurony.

Ez így nem mehet tovább. A végletekig nem hajszolhatnak bennünket. Ha a korbács még tovább csattog a

hátunkon menthetetlenül beleesünk a tátongó szakadékba, a szabadságnak önkézüleg ásott sírjába.

Addig is, míg a nemzet itélni fog ügye felett, addig is átkozottak legyenek azok a gyázmagyarok, akik odadobták magukat az ilyen eszközökkel dolgozó hatalomnak. Jön kor, amidőn reményeink, vágyaink beteljesednek. Jön idő amidőn ez a nemzet maga határoz, sorsa felett. Jön idő, amidőn nagy, erős és dicső leszen. Jön korszak, amidőn elég ereje lesz, hogy a gyöngéket, hitványakat és árulókat kimarja öntestéből.

Ez az idő pedig nem soká késik. Itt lebeg a fejünk felett. Órák, sőt percek kérdése. Nem is volnánk méltók a győzelemre, ha nem emberfeletti küzdelem, szenvedés és vérvérnyek árán vivnók ki.

Ezek az erőszakosságok, bár mély szomorúsággal töltik el lelkünket, szükségesekek. Mert vihar módjára csavarják ki a korhadt jelzőszlopokat, melyek a magyar alkotmány lassú és tökéletlen haladásának mutatói. Kellett nekünk ez a gyász, ez a szomorúság.

Kellett nekünk ez a vihar, mert ez felriasztja a közvéleményt, mert beledordít a kunyhókba, melyek alatt a jogtalan népek milliói alusszák renyhe álmukat.

Kellett nekünk, az intelligencia fiainak is, mert felkavarja tunya semmittevésüket.

Kellett még azért is, hogy nyomában a felszabadulás úde levegője öntsön életet a fülledtségbe.

Nem talált bennünket készületlenül. Kitarjuk elébe mellünket, de a hóhérok reszketni fognak, mert ilyen viharok mindig csak a komizság várát döntik romba.

Most győztek a hóhérok. Igeig-óráig élvezhetik a győzelem mámorát. De az a mámor nemsokára elszáll, mert lehetetlen, hogy jogfosztás éljen törvényvel szemben. A jog, igazság és törvény pedig a mi részünkön van és győzni fogunk.

A hóhérmunka minden időben követelt magának egy-két áldozatot. A nép csak addig bámulta néma közönnyel a véres munkát, míg üntudatra nem ébredt és haragvó indulatában vérre nem vérrel felelt. A nép indulata pedig borzasztó. Vele szemben a szurony csak szalmaszál, a hatalom délibáb.

Ha a szenvedélyek felülkerülnek,

a főlényes mosoly halálkocajjá torzul és a halált „visszautasítani” senkinek sem lehet.

Mert nagy úr egy választási elnök, de csak a petícióig!

Egyébként van még törvény, mely így rendelkezik:

„Az a választási, illetőleg szavazatszedő-küldöttségi elnök, aki a választásra vonatkozó törvényeknek intézkedéseit akár mulasztása által azzal a szándékkal szegi meg, hogy egyik vagy másik jelölt megválasztását biztosítsa, 6000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha pedig a választási, illetőleg szavazatszedő küldöttségi elnök vagy helyettes elnök abból a célból, hogy egyik vagy másik jelölt megválasztását biztosítsa a választási törvényekbe ütköző valamely intézkedést tett és ezen intézkedés következtében a választásnál célbavett eredmény beállott, hat hónapig terjedő fogházzal és 6000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és politikai jogainak felfüggesztésével büntetendő.”

Ezek után még csak annyit, hogy viszontlátásra urak a petíció után!

A választás.

A választásnak csúfolt színjáték tegnap lezajlott. Büszke öntudat dagasztja keblünket látva, hogy miképpen gyakorolja a magyar nép a maga törvényben és alkotmányban biztosított jogait. Megnyugodtunk, látva, hogy milyen gyönyörűen bántak a szavazópolgárokkal. Nem történt semmi baj. Választópolgárainknak csak 33 %-a nem szavazhatott, mert véletlenül függetlenségi párti volt. Vér nem folyt — volna, ha egy szegény Fernbach párti szavazó véletlenül bele nem szaladt volna a csendőrszuronyba. Szegény még véreben fetrengve is azt hajtogatta, hogy nem szabad az ártatlan polgárokat legyilkolni. Arról aztán igazán nem tehet, hogy ebben a föltevésében csalódott. Nem tehet arról, hogy számításán kívül hagyta azt, hogy nem Szibériában, nem Ázsiában, hanem a legalkotmányosabbnak nevezett Magyarországon van.

Ezen a jelentéktelen epizódon kívül minden ment a legszebb rendben, a helybeli függetlenségi polgárok csekély kivétellel mind leszavaztak, csak a vidékiek közül nem fogadtak el egyetlen-

egy szavazatot sem. Az ellenpárt hallottai ellenben kivétel nélkül feltámadtak és megelevenedtek, sőt szavaztak valami harminchatan. Ezt megint a legnagyobb lelkesedéssel írjuk meg, mert legalább élénk cáfolatát látjuk ebben annak, hogy a munkapárt csak a másvilágra tudja szállítani a szavazópolgárokat. Tegnap kitűnt az is, hogy a másvilágról is tud hozni választópolgárokat.

Ami a választási elnök és szavazatszedő küldöttségi elnökök finomságát illeti, az előtt nemcsak mi hajtuk meg fejünket, de még a kétfejű sas is meghajtja a fejét sőt mind a két fejét meghajtja. Sőt az egész magyar nemzet lehajtja fejét és az egész művelt világ lehajtja a fejét. Valami úgy szorítja a keblünket, amikor számot adunk róla, hogy városunk legintelligensebb polgárait, azokat akiket a törvény állított oda, hogy jogaikat gyakorolják, azokat a választási elnök csendőrökkel vezettette ki, mert jogaikat akarták gyakorolni.

Most amidőn e sorokat írjuk a késő éjjeli órákban, körülbelül kétszázötvenen felüli választónkat utasítottak vissza. A számarányokról írni nem tudunk, mert napközben értesítést kapni függetlenségi újságíróknak nem lehetett. Az est folyamán pedig lapunk szerkesztőjét csendőrszuronyral szorították el a választási helyiség ajtajától.

Egyebekben részletes tudósításunk a tegnapi lélekemelő napról a következő:

Reggel.

A reggel folyamán az utcák képe a rendes volt, alig látszott meg, hogy micsoda mungószínjáték zajlik le majd a nap folyamán. Csak a városháza udvarán látszott meg az ostromállapot, ahol két század gyalogság volt készenlétben a gulába rakott fegyverek előtt.

A körben.

A függetlenségi és 48-as párt körhelyiségében már a kora reggeli órákban igen mozgalmos volt az élet. Lelkes hangulat uralkodott mindenfelé. Mikor Fernbach Péter a körhelyiségben megjelent percekig tartó éljenzéssel fogadták. Egyébként a függetlenségi polgárok többségük fölényes tudatában mondogatták, hogy többségben lévén győzni fogunk, ha csak erőszakkal le nem törnek bennünket. Szinte jól esett a nagy nyugodtság. De ez később sajnos a mungópárt hallatlan erőszakoskodásai folytán parcról-percre szökött az elkeseredés és izgalom felé.

Az első erőszakosságok.

Reggeli kilenc órákor kezdődött meg a szavazás. Még meg sem kezdődött, dr. Poór Béla úr, az első szavazatszedő küldöttség elnöke máris élénk tanujelét adta annak, hogy az Isten is választási elnöknek teremtette. Kijelentette, hogy a teremben újságíróknak helye nincs, már tudniillik függetlenségi újságíróknak. Mert, mint később kitűnt vörös tollú újságírók akadálytalanul gyönyörködtek abban, hogy miképpen dobálódzik Poór úr a függetlenségi választópolgárokkal. Sajnos mi ezt csak közvetve hallhattuk az elkeseredett választópolgárok ajkáról. Megtörtént tehát Zombor városában az az eset, ami az egész országban meg nem történhetik, hogy a hírszolgálat teljesen lehetetlenné lőn téve. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a postáknak, hogy éjjel nappal kötelesek a kedvezményes hírlaptáviratokat felvenni. Az újságíró még az Olympusra is felmehet az Atyauristen színe elé, — nem mehet azonban el dr. Poór vármegyei alügyész úr elé, pedig ő nem is az Olympusról, hanem csak valahonnan Szivácról pottyant az elnöki székbe.

A visszautasítások.

Mig az első szavazatszedő küldöttség előtt ezek történtek, addig a második szavazatszedő küldöttség előtt dr. Nikolics Gyúró úr gyúrta, ameddig gyúrhatta. Csakúgy dörgött a „vissza-

utasítom, mert sem zombori lakos, sem zombori illetőségű, személyazonossága a hatósági tanu által igazolva különben sem lévén“. Pedig, dehogyan nem lévén! Minden vidéki választó fényképes hatósági bizonylattal állott a küldöttség elé. Minden vidéki választót igazoltak azonossági tanuink. Ennek ellenére az összes bácsszentiváni, kerényi illetőségű, de a zombori névjegyzékben felvett lakost visszautasított az elnök úr. Pedig választóink a függetlenségi pártkör igazolójegyén kívül, még fényképes községi hatósági és pecséttel ellátott tanusítvánnyal is bírtak. Ezen igazolványok szövege a következő: „Képviselőválasztási ügyben leendő használatra bélyegmentes. Alulírott község előjárósága igazolja, hogy az idefűzött arcképen látható egyén azonos személy X. Y. itteni lakossal, aki Zombor város 1910. évi választói névjegyzékében Szelencse városrész 881. sorszám alatt választóként fel van véve. Kelt Bácsszentiván 1910. május 28.“ Az igazolványon rajta van a község pecsétje, a községi bíró és községi esküdt aláírása.

Ez az igazolvány azonban nem volt elégséges. Nem volt elégséges esküt tett azonossági tanuink igazolása sem. De feltétlen döntő érvényű volt Blagojevits Szilvákó városi iktató és Csputy városi végrehajtó urak szava. Persze ők szegények aztán nem tehettek, hogy a vidéki szavazópolgárokat nem ismerték.

Ilymódon azután egymásután dobta vissza a szavazókat az elnök úr. A polgárok elkeseredve távoztak. Az egyik kerényi polgár meg is jegyezte, hogy ő már huszonöt éve fizet adót, huszonöt éve szavaz, de ilyent még nem látott.

Amikor pedig dr. Németh Artur bizalmi férfinak az eljárás ellen tiltakozott, Nikolics választási elnök megfenyegette, hogy csendőrökkel vezettette ki.

A karhatalom.

Nikolics választási elnök be is szokta váltani szavát. Bebizonyította ezt azzal, hogy a délután folyamán három bizalmi emberünket vezettetett ki a teremből, akik törvényes jogaikra mertek hivatkozni. Kétségtelen, hogy a választási elnök úrnak ez az intézkedése szintén egyedülálló az egész országban. De kétségtelen az is, hogy nem fog minden következmény nélkül járni. — Mert a bizalmi férfiút éppúgy a törvény állította helyére, mint akárcsak az elnök urat. Mert a törvényes hatáskörrel bíró bizalmi férfiút azért kivezetetni a teremből, mert nevetett, még talán Nikolics úrnak sem szabad.

A mungók családja.

Ezalatt a jelenetek alatt pedig vigan folyt volna a mungók családja, ha bizalmi férfiaink résen nem lettek volna. Többek között Slyukits Nikola akart leszavazni Gyurisits név alatt, Csepantyity Mita 56 éves választó helyett egy suhanc akart leszavazni, Maximovits Péter szavazatnélküli polgár Ábrámovits Szteván helyett és Kurják Dusán Kovácsics Iván helyett óhajtotta a Konyovics pártot boldogítani. Ez alatt az idillek alatt persze a hatósági azonossági tanuk szoronyen hallgattak. Ezeket a csököket meg lehetett csípni, de Isten tudja hányan szavaztak le ily módon!

Polgárvér.

Volt a változatosság kedvéért egy kis véreső is. Hertl Jakab 46 éves pártunkbéli bádgos „véletlenül“ nekiszaladt a csendőrszuronyon és „rosszullejt“, mint munka társunknak a rendőrök jelentették. A mentőkocsí megérkezése után vette észre munkatársuk, hogy a „rosszullejt“ egy rosszul alkalmazott csendőrszurony eredménye, mely Mérei honvédorvos megállapítása szerint valószínűleg belső elvérzéssel fog járni. Hertl élet és halál között lebeg. Minden bűne az volt, hogy át akart menni a kordonon. Az ottlévő 6 rendőr szép-szerivel el tudta volna távolítani, de mikor okvetlen vérrózsának kell viritania?!

Az izgalom.

Estefelé, midőn a választópolgárok körében hira ment, hogy mint labdázna fenn a városházán a választópolgárokkal és bizalmi férfiakkal, az izgalom és elkeseredés tetőpontra hágott. Mindazonáltal választóink rendezavarást sehol el nem követtek és így szerencsétlenség nem történt.

Sajtószabadság.

Csak tegnapelőtt kobozta el a rendőrség vizsgálóbírói határozat nélkül pártunk egy kiáltványát, melyben semmiféle törvénybe ütköző kitétel nincs oroszországi módszer szerint, — máris követte ezt tegnap a Poór-féle ukáz és követte az a hallatlan eset, hogy egy lapszerkesztőt, természetesen lapunk szerkesztőjét, csendőrszuronyral szorították el a választási helyiség ajtajától. Merjük állítani, hogy ez az eset szintén egyedül álló az egész országban. Sőt merjük állítani, hogy városunk szomorú sajtóügyei felmerülnek majd a parlamentben is holmi interpelláció alakjában. Ennek az előzékeny eljárásnak tulajdonítandó, hogy egész nap nem értesülhetünk a választás állásáról.

Az eredmény.

Esti negyed tizenegy órákor hirdette ki az elnök a választás eredményét, mely szerint Zombor sz. kir. város megválasztott képviselője dr. Konyovits Dávid, aki 375 szótöbbséggel győzött.

Mit mond a törvény.

A törvény pedig az 1899. évi XV. t. c. 158. §-ának harmadik bekezdése a következőket mondja: „A szavazásra jelentkezett választó, ha személyazonossága máskülönben megállapítható, — nevének, életkorának vagy foglalkozásának hibás vagy hiányos bejegyzése miatt a szavazástól el nem üthető.“ De mondja még a törvény, az 1899. évi XV. t. c. 169. §-ának 5. pontja azokat is, melyeket vezércikkünk végén szó szerint közlünk.

Mit mondunk mi?

Mi pedig azt mondjuk, hogy Magyarországon az erőszak csak ideig-óráig tarthatja fenn magát és hogy a Guria az egész választást törvényesen meg fogja semmisíteni, amikor is győz a nép valódi akarata és bizalmából és szeretetéből képviselőnk Fernbach Péter lesz!

A király átutazott Szabadkán.

Magyarország királya a múlt hó végén Boszniába utaztatásban keresztül utazott Szabadkán. A király ottartózkodásáról következőket jelenti tudósítónk: A kevéssel a királyi vonat megérkezése előtt Szalay Mátvás főkapitány vezetése alatt kivonultk Peticics László, Vojnits rendőrkapitányok, Govorkovics Aladár, Pockay és Vidákovics rendőrbiztosok teljes díszben csaknem az egész rendőrlégénységgel. Már jóval kilenc óra előtt megtisztították a pályaudvart, a perront.

A pályaudvarnak a perronra kivezető összes ajta elzárták, hogy a perronra senki ne juthasson. A vágányokról az összes vonatokat eltűntették, a földs vasuti személyzetet, öröket, fészeket egy külön épületben helyezték el, hogy még ezek se zavarják a harmonikus csöndöt.

A nép már kilenc óra előtt ellepte a pályaudvar összes termeit, az éttermeket, várótermeket és az ablakoknál tolongva várták a király vonatát.

A pályaudvarra a hatóság részéről 9 óra tájban Purgly Sándor dr. főispán, Biró Károly dr. polgármester és Szalay Mátvás főkapitány mentek ki.

Kilenc óra 10 perckor

érkezett meg a király vonata előtt menő külön vonat. Ebben a király udvari kísérete jött, udvarnokok, lakájok. Ez a vonat tulajdonképpen a vasut vonal teljes biztonsága végett ment a király vonata előtt. Sokan ezt gondolták a király vonatának és csendes áhitattal nézték a prüszkölő mozdonyt. Pont hét perccig időzött az elővonat, aztán tova robotott.

Kilenc óra 50 perckor

érkezett be pontosan, szép simán csuszva a király vonata. A harmadik vágányon jött a hatalmas mozdony minden fűty vagy egyéb jelzés nélkül. Tizenkét hatalmas szalonkocsiból állott. A király a negyedik kocsiban volt, melyen a magyar szent korona volt középen oda-festv. — Négy elsőtített ablak volt a kocsin,

amelyben csöndesen éjjeli álmát aludta Magyarország apostoli királya I. Ferenc József!

A néptömeg, mely eddig csendesen viselkedett, érezve a közelséget urával, királyával, hatalmas döngő éljenbe tört ki a vonat berobogására. Aztán megint elcsendesült minden és hét teljes percig nézték, bámulták különböző érzelmekkel vegyest azt a 12 hatalmas szalonkocsit, amelyek egyikében aludt a király.

Pont hét percnél időzést után aztán 9 óra 57 perckor éppen olyan csendben, mint jött, ment a király vonata tovább.

A pályaudvart fölnyitották, a közlekedés ismét a régi mederben folyt tovább.

A tegnapi választások.

Távirati értesítésünk.

Alkalmunk volt tegnap közvetlenül szemlélni, hogy milyen eszközökkel dolgozik a kormány. Kétségtelen, hogy máshelyen éppen így folynak a dolgok. A kormány vállalkozását nem fogja siker kísérni, mert táviratunk az orrság-szerte való óriási elkeseredésről számol be. A közvélemény felzúdulása csakhamar elsőpri a kormányt a legcsúfosabb kisebbség helyéről.

Az a csekély eredmény, amit a kormány a mérkőzés első napján elért, ne tévesszen meg senkit, mert ez a kormány taktikájának következménye. Ezzel az eredménnyel a kormány körülbelül ki is adta minden erejét. — Mindenki tudja, hogy a kormány az összes kincstári kerületekben az első napon tűzette ki a választásokat. Ehhez figyelembe veendő az, hogy Magyarországon sajnos van 120—130 kerület, mely minden körülmények között kormánypárti.

Ha ezeket az állandó kormánypárti választókerületeket leszámítjuk, akkor a kormány eddigi kis sikere a maga valódi színezetében áll előtünk. Győzött a kormány eddig egy pár alkotmánypárti, nemzetiségi, néppárti és néhány Kossuth-párti kerületben. A mi pártunktól eddig csak hármát birt elfoglalni.

Értesülésünk vételéig összesen 71 kerületben nyert befejezést a választás s ebből 41 kormánypárti leltári mandátum került ki.

Am ezzel a kormány már körülbelül ki is merítette sikerét.

Bács megyei néhány eredményeink a következők:

Zombor. Dr. Konyovits Dávid . . . 1427,
Ferbach Péter . . . 1049,
többség . . . 375.

Kerény. Dr. Falcione Árpád . . . 1255,
Tompá Antal . . . 729,
Bonta Károly . . . 308.

Apatin. Ferbach Károly és Zsubory József között pótválasztás lesz.

Magyarkanizsa. Dr. Lovaszy Mártont óriási többséggel választották meg.

Zentán dr. Ellinger Jenő Kossuth-párti és Mikosevits Kanut munkapárti között pótválasztásra kerül a sor.

Városi ügyek.

Pályázati hirdetmény. A m. kir. honvédelmi miniszternek 1910. évi 55620/24. sz. rendelete értelmében néh. ifj. báró Rudits József és özv. Szász Julis által a m. kir. honvédelmi miniszternek egyének árvainak neveltetésére létesített alapítványból ezen árvák részére a szegedi városi árvaházban fentartott egy hely megüresedvén, arra pályázat írdettetik. Ezen helyre igényt tarthat azon m. kir. honvédelmi miniszternek egyének árvája, aki életének 5. évét betöltötte, de a 12. évet túl nem haladta, vagyontalan, az atyja után Bácsbodrog vármegyében beleértve Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor városokat is, bir illetőséggel, és pedig első sorban kiszolgált altisztek teljes árvái, ezek hiányában másodsorban kiszolgált altisztek apátlan árvai, ezek hiányában harmadsorban bármely honvédség kötelékében szolgált legény-ségi egyének teljes árvái. Az adományozás joga a m. kir. honvédelmi miniszterrel illeti és az adományozott az alapítvány élvezetében mindaddig megmarad, amíg az árvaházban való neveltetése és tartása az árvaház szabályai

szerint koránál fogva alkalmas. Felhívtnak az igényjogosultak hozzátartozói, hogy a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz intézett folyamodványokat illetőségi és szegénységi bizonyítványal, mely utóbbiban a testvérek neve és kora, az esetleges hagyatéka, valamint az árva törvényes vagy kirendelt gyámjának lakó helye is feltüntendő, a felveendő árva születési anyakönyvi kivonatát, egészségi állapotát feltüntető orvosi bizonyítványai és végül az apának elhalálozásáról igazoló halotti levél és az árva himlőoltási és legutolsó tanévi iskolai bizonyítványával felszerelve folyó évi július hó 31-én Zombor szab. kir. város tanácsához nyújtsák be annál is inkább, mert ezen határidőn túl beérkezett folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Hirdetmény. Az esküdtbírókokról szóló 1897. évi XXXIII t. c. értelmében az esküdtek alaprajzstrómának elkészítése céljából megalkotott összeíró bizottság ezennel közhírré teszi, hogy az általa összeállított alaprajzstrómát a városháza tanácsstermében folyó évi június hó 1-től kezdve 15 napon át bárki megtekintheti és hogy akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ugyanazon idő alatt bárki felszólalhat, valamint hogy a felszólalásokra, melyek ugyanott közszemlére lesznek kitéve további 8 nap alatt június 16-ától június 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalásokat és az észrevételeket az összeíró bizottság elnökénél kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni.

HIREK.

Kinevezés. Az érseki hatóság Ruff Istvánt bezdáni kántorrá nevezte ki.

Közigazgatási bejárás. Úbecséről írják: A tervezett új utcakövezések ügyében a közigazgatási bejárás pénteken és szombaton lett megtartva Michalovits Kornél alispánhelyettes elnöke alatt. A bizottságban résztvett Zsigmond János vármegyei tb. főjegyző, Sztankovits György műszaki tanácsos, Kende Ignác vármegyei főmérnök. A tervek részletes megállapítása után most, ha a hatósági engedély az építésre meg lesz, úgy arra az árlejtés ki lesz írható.

Jubiláló dalegyesület. Amint bennünket értesítenek, az ország dalegyesületeinek nesztorja, az apatini férfi dalárda f. évi augusztus hó 20. és 21-én nagy dalversenyyel egybekötött 50 éves jubileumi ünnepséget ül. Aki tudja azt, hogy mit jelent az egy dalos egyesületnek 50. évét megérni, az méltányolni is tudja ezen ünnepély kiváló horderejét. Ha figyelembe vesszük még azon körülményt is, hogy egy németajku községben vállalkozott ez az egyesület a magyar dal művelésére s vitte azt diadalra, úgy meg kell hajolnunk az egyesület előtt s ünnepélyüktől már csak azért sem szabad elmaradnunk, hogy megmutassuk azt, miszerint minden a magyarságért folyó küzdelemben mi is részt kérünk s azt támogatni kötelességünk. Felhívjuk tehát dalos egyesületeinket, hogy az ünnepélyen — amely nagyarányúnak ígérkezik — okvetlen részt vegyenek. Az egyesület gondoskodott kiváló szép versenydíjakról, gondoskodni fog ingyen elszállásról, hajó vagy vasuti kedvezményes jegyekről, a vasut- vagy hajóállomásokról ingyenes elszállásról. Lesz tombolaestély, színelődás, hangverseny, dunai dísz csónakozás, kirándulások stb. egy szóval a részletes program oly dús és tartalmas. Hozzá a résztvevők kellemesen fogják az időt eltölteni és bizonyára a dalárda mindent el fog követni, hogy a résztvevők onnan kedves emlékekkel távozzanak el. Már az is bizonyítja az ünnepély nagyszabásu voltát, hogy az ország összes törvényhatóságait, rendezett tanácsu városait, fő- és alispánjait és az ország összes dalegyesületeit is meghívta. Figyelmébe ajánljuk tehát az ünnepélyt a meghívottaknak. Azokat a dalosegyesületeket, amelyek tévedésből vagy a meghívónak a postán történt elhanyagolása folytán meghívót nem kaptak, kéretnek (azt is, hogy versenyezni fog-e vagy se és mily darabbal), hogy 1910. évi június hó 15-éig jelentkezzenek.

Repülő nap Szegeden. Szeged városának múlt hó 29-én szenzációs napja volt. Ezen a napon szállott fel ugyanis gróf Montigny a hírneves francia aviatikus. Az első felszállásnál a gép csavarja eltört és a gróf lezuhant, azonban semmi baja sem történt. A második felszállás ugyancsak sikertelen volt, amennyiben a tér melletti pocsolyában végződött.

Telefondíj leszállítás. A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter f. év. május hó 24-én kelt 33707. számú rendeletével a baja—zombori viszonylatban váltott 3 perces interurbán beszélgetések díját 1910. évi június hó 1-étől kezdőleg az eddigi 2 koronáról, 1 koronára szállította le.

Makacs öngyilkos. Lett Józsefné zombori lakos május hó 31-én délután kétszer akart a Ferenc-csatornába beleugrani. Szándékában egy ottlévő sütőmunkás mindkétszer megakadályozta. Erre a makacs öngyilkos marólugot ivott, mely gyomrát teljesen összeégette. Az első segélyt dr. Huber orvos nyújtotta az öngyilkos asszonynak, kit a mentőkocsi v. kórházba szállított.

Fürdőzők címbejelentése a postán. A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter azon célból, hogy a fürdő-, gyógy- és nyaralóhelyeket felkeresők és a turisták postaküldeményeik és táviratok kézbesítése, valamint levelezéseik, hírlapjaik, postautalványaik és távirataik utánküldése iránt minél kényelmesebb úton és módon rendelkezhesse, „címbejelentő-lapok”-at rendszeresített. A címbejelentő-lapoknak levelező-lap alakjuk van és a postahivataloknál ingyen kaphatók. Kitöltésük iránt maguk a nyomtatványok adják meg a felvilágosítást. Miután az érdekeltek fél a címbejelentő-lapot kitöltötte, azt franko-jegy alkalmazása nélkül a levélgyűjtő szekrénybe dobhatja vagy közvetlenül a postahivatalhoz juttathatja, mely a címzett megérkezéséről és lakásáról vagy pedig elutazásáról akként tudomást szerezvén, a vonatkozó postaküldemények kézbesítése, illetve utánküldése iránt haladéktalanul intézkedni fog. Az eddigi rendszer mellett a kézbesítő csak hosszas utánjárással és sokszor a vendégek befogadóknak zaklatásával tudta meg a címzett lakását, mi azután a kézbesítésben is késést okozott, az új rendszerrel azonban elmarad és a felek korábban jutnak küldeményeikhez. A címbejelentő-lapok használata ugyan nem kötelező és a felek az eddigi elfogadható módon is tudomására hozhatják a postahivatalnak lakásuk címét, de a címbejelentő-lapok használatával járó nagy előnyöket tekintve, ajánlatos, hogy azok minél szélesebb körben alkalmaztassanak. Használatukra nézve még meg kell jegyezni, hogy címbejelentő-lappal csakis azon posta hivatalnál lehet rendelkezni, melynek székhelyén vagy kézbesítési körében a rendelkező egyén tartozik. A bejelentő lapot tehát más postahivatalra címezni nem szabad, mert az ekkép címzett lapot a postahivatalok figyelembe nem veszik és a kiállítónak esetleges rendelkezését nem foganatosítják. Hasonlóképpen nem szabad a címbejelentő-lapokat a mozgó- vagy kalauzpostakocsi levélgyűjtő szekrényébe elhelyezni. Ha címzett tartozkodási helyét megváltoztatva csomagjainak és pénzes leveleinek utánküldése iránt is címbejelentő-lapon akarna intézkedni, azt csak úgy teheti, ha ő a megkeresett postahivatal előtt ismeretes, vagy pedig személyazonosságát ugyanott igazolja.

Műkedvelői előadás Kossuthfalván. A kossuthfalvai műkedvelő társaság május 16-án a Népkörben, 22-én a Függetlenségi Polgári Körben fényes eredménnyel — anyagi, de főleg művészeti szempontból — adta elő Almási Tihamér 1000 arannyal jutalmazott népszínművét: „A Milimári”-t. A Népkörben tartott előadás alkalmával felülfizettek: Falcione Árpád dr. 20 K., Szemző Gyula 10 K., Pálch Antal, Krzse József dr. (Szabadka) 5—5 K., Berger Lipót 2.60 K., Guba József (Topolya) 2 K., Déri Henrik dr. 1.60 K., Lebach János 1.40 K., Éri Lajos, Meszöly Győző 1—1 K., Hetesy Viktor 60 fill., Schreiber Mátyás 50 fill., A Függetlenségi Polgári Körben: Pilaszanovits József 7.20 K., Tusla Tivadar (Szeged) 3 K., Zsiross Aladár dr. (Topolya) 2.20 K., Nagy Bálint 1.20 K., Farkas Sándor 1 K., Solya Bálint 40 fill. Kiknek ez uton is köszönetet mond a műkedvelők társasága.

Kegyeltsértő tolvaj. Devecser Józsefné 27 éves moholi lakos nagyon szegény asszony lehet. Nem volt tüzelő fája és Devecserné ezt a kérdést kissé furcsa módon oldotta meg. Sirkeresztet lopott a moholi temetőből. Egy este a temetőcsész rajtacsípte a tolvajt és följelentette. Összesen 36 darab sirkeresztet lopdosott össze és a temetőben is pont 36 darab sir maradt jel nélkül. A szabadkai királyi törvényszék a napokban Salánky elnöklésével 14 napi fogházra ítélte a kegyeltsértő tolvajt. Az ítélet ellen Devecserné felebbezett.

A zombori vásár. A zombori országos vásárt f. évi június hó 5. és 6. napján tartják meg.

A zentai vásár. A zentai országos vásárt f. évi június hó 19-én és 20-án tartják meg.

Csöd. A szabadkai törvényszék csődöt rendelt el Sebők Lajos moholi kereskedő ellen. Csödbiztos Bakola Géza dr. királyi törvényszéki bíró, tömeggondnok Raffay János dr. moholi, helyettese Zsulyevits Antal dr. szabadkai ügyvéd. Igények bejelentésének határideje 1910. évi augusztus hó 3.

Vasárok. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó Apatin községben a május hó 2-án elmaradt országos vásár június hó 13-án tartassék meg. Ugyanekkor lesz kirakó- és állatpótvásár is.

Öngyilkos közhuszár. Piukovits József honvédhuszár, aki a szabadkai 4 ik huszárezredben a harmadik esztendejét szolgálta, öngyilkosságot követett el. A kaszárnya udvarán melbelötte magát és életveszélyes sérüléssel került a helyőrségi kórházba. Piukovits közhuszárnak állítólag sokat kellett szenvednie a katonaságnál és azért szánta magát halálra.

Uj nagyközség. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a Bács-Bodrog vármegyében Rém községhez tartozó Dsida és Borota pusztáknak együttesen nagyközséggé alakulását megengedte és az ujonnan alakult nagyközség nevét ideiglenesen „Borota”-ban állapította meg.

Félaru vasuti jegyek. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a szolgálaton kívül utazó katonaszemélyek és ezek családtagjai, továbbá a községi és felekezeti tanszemélyzet 50%-os menetdíjkezdményben részesüljenek. A félaru menetdíjkezdményre igényjogosultságot nyernek a felekezeti jogakadémiák, teológiák, továbbá a különféle felekezetek, valamint a törvényhatóságok, községek és magánosok által fenntartott nyilvánossági joggal felruházott középiskolák, gimnáziumok, reál-, kereskedelmi, felsőbb leány-, polgári népiskolák és óvodák tényleges szolgálatban álló, rendszeresített állást betöltő tanítói, tanítónői, óvónői, beleértve a nyilvános iskolákban működő rendszeresített hitoktatóka is. A kedvezmény csak az említettek személyére vonatkozik; a nem állami tanszemélyzet családtagjai ugyanis semmiféle utazási kedvezményben nem részesülnek. Ugyancsak nem élveznek kedvezményt a felsorolt nem állami intézetekben működő állami nyugdíjas tanárok, tanítók, tanítónők és óvónők. A kedvezmény igénybevétele módjait általánosságban ugyanaz, mint az állami és törvényhatósági tisztviselőkkel szemben. Az arcképes igazolványok kiállítása, amelyet az ellenőrzés szempontjából a teológiák, jogakadémiák és középiskolák igazgatósága, illetőleg a népiskolák és óvodák illetékes királyi tanfelügyelője szabályszerű igazolási záradékkal és hivatalos pecséttel lát el. Az eljárás egyszerűsítésének érdekében kívánatos, hogy az egyes iskoláknak és intézeteknek a kedvezmény igénybevételere jogosított tanárai, tanítónői, tanítói és óvónői közös folyamodványt nyújtsanak be. Az arcképes igazolvány kiállítási díja 2 korona. A katonatisztek, katonai tisztviselők és egyes katonai havi ljasok szolgálaton kívüli utazásaira a kereskedelemügyi miniszter az ezidőszerinti 33%-os vasuti kedvezményt 50%-ra emelte fel és ezt a kedvezményt — eltérőleg az eddig érvényben volt rendelethez — az említettek családtagjaira is kiterjesztette. A kedvezmény igénybevétele módjait az, hogy a kedvezményt igénybevevő katonatisztek, katonai

tisztviselők és egyes katonai kavidijasok minden egyes alkalommal és minden utra vagy az igazgatóságához, vagy pedig az illetők lakóhelyéhez legközelebb eső üzletvezetőséghez forduljanak.

Meglopta az anyját. Horváth Györgyné szül. Svajczér Julianna bezdáni lakos feljelentést tett a bezdáni csendőrségen, hogy mialatt távol volt, valaki a bezárt lakásba hatolt és a ruhaszerkrényből 20 koronát ellopott. A gyanu a károsult György nevű 28 éves fiára irányult, ki Csornya András bezdáni szabómesternek egy 20 koronás papirbankót mutogatott és megszökött. Miután Horváth Györgyné fia megbüntetését kívánta a csendőrség a tettes országos körözése iránt intézkedett.

A csaló cigányasszony. Dimovics Mária 25 éves bajmoki Zsiros-utcai kártyavető cigányasszonynak élete párja Novakovics Lázár bevonult a ceglédi huszárokhoz a császár konyerét enni. A cigány négy nevetlen rajkót hagyott otthon a putriban az asszonynak, aki így kenyérkereső nélkül a csalásra adta magát. Elment Tavankutra Dancsik János földmiveshez. Ezzel aztán elhitette kártyavetés közben, hogy szerencséje lesz, ha neki szoknyát, kendőt, arany fülbevalót és egy seprűt ad. Ezzel majd ő kimegy a keresztutra, hol imádkozni fog Dancsik szerencséjeért. Ez átadta a kért tárgyakat, de a cigányasszony többet nem mutatkozott. Följelentésére a csendőrök elfogták a csalót, aki négy éhes rajkóval védekezett, no meg azzal, hogy vadházas társa a császárt szolgálja.

A ponyvaregények hatása. A Nick Carter és egyéb ponyvatermeknek ismét megvan a maga hatása. Két szabadkai iskolásfiu esete is mutatja ezt. Magyar Lajos és Novák Mihály 11—12 éves V. körű iskolásfiuk pár nap előtt eltűntek Szabadkáról. Az iskolában sem jelentkeztek, szülőik is hiába keresték őket. A napokban aztán egy szükszavu távirat jelentette a rendőrségnek, hogy a két kaland vágó kisfiut Soltvadkert község határában elfogták. Kihallgatásuk alkalmával bevallották, hogy sokat olvastak Nick Carter és Scherloch Holmes detektív regényeit. Ők is nagyvilággá akartak menni. Első stációjukká Budapestet akarták tenni, ahol nickkarteri hajlamukat leginkább vélték érvényesíteni. A rendőrség értesítette a kétségbeesett szülőket fiuk megtalálásáról. Egyben kényszerutlevéllel Szabadkára küldték a két kalandravágó fiut.

HIRDETÉSEK.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott ezennel árlejtést hirdetek a moholi **zárda és római kath. iskolák** bővítési munkáira, melyek kereken 56.000 kor. összegben irányoztattak elő, alábbi feltételekkel:

1. Pályázhatnak csakis képesített építő- vagy kőműves mesterek.

2. Az ajánlattétel írásban és általános összegben történik, de ezek felbontása előtt esetleges szóbeli ajánlatok is elfogadhatnak.

3. Minden ajánlattevő 10 % -nak megfelelő 5.600 korona bánatpénzt tartozik letenni készpénzben, értékpapírban vagy fentartás nélküli takarék betétkönyvben.

4. Az ajánlatok beadása folyó évi június hó 10-én délelőtt 9 órakor a moholi római kath. plébánia hivatalban történik; ugyanott tárgyalatnak ezek azonnal le.

5. A tervek, költségvetés és feltételek ugyanezen hivatalnál a hivatalos órák alatt vagy Petrovác Gyula tanárnál (Budapest VII. ker. Gyarmat-utca 4.) megtekinthetők; utóbbi-tól bővebb felvilágosítás nyerhető.

6. Az árlejtés eredménye válalkozóra azonnal, az építetőre csak az Érsekhatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

7. Építető fenttartja a jogot, hogy a pályázók közül szabadon választghasson, egyeket kizárhasson és a munkát esetleg az árlejtési eredmény mellőzésével is bárkinek vállalatba adhassa.

Kelt Moholon, 1910. május 28.

Michler Ferenc

róm. kath. plébános és iskolaszéki elnök.

Eladó ház!

A Dob-utcai 10. számú ház szabad kézből eladó.

Bővebbet: Matusek-üzlet,

Kossuth Lajos-utca 14. 51-3-2

Gróf Esterházy Ferenc uradalmi pezsgőgyára, Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos Áldomás Billikom
(Demi Sec) (Sec) (Extra Dry)

jegyű PEZSGŐIT, melyeket

kizárólag az uradalom

somlói, neszmeji, devecseri, baji, tatai és bánhidai szőlőiben
champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia
módon készített és kiválóan jók.

Zomborban kapható: **Mayer István és Dörfler Antal**
fűszerkereskedésében.

Vezérképviselő: **KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.**

Telefonszám: 104-73.

46-50-7